

РЕШЕНИЕ

№ 553

София, 16 декември 2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на шестнадесети октомври две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Даниел Луков
ЧЛЕНОВЕ: Николай Джурковски
Владимир Астарджиев

при участието на секретар Невена Пелова и в присъствието на прокурора от ВП Калин Софийски, като изслуша докладваното от съдията Даниел Луков наказателно дело № 794/2025 година по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба от защитника на подсъдимата Н. Г. срещу въззивно решение № 76 от 03.07.2025г. на Апелативен съд – Варна, постановено по в.н.о.х.д. № 141/2025г. по описа на същия съд.

В жалбата се сочат касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 от НПК. Като съществено нарушение на процесуалните правила се изтъква, на първо място, липсата на отговор от страна на въззивната инстанция на направеното във въззивната жалба оплакване за несъставомерност на деянието. На следващо място се твърди произнасяне на съдебните инстанции по негоден обвинителен акт и изменение на обвинението с въззивното решение (досежно въвеждането едва с атакуваното решение на конкретно посочено лице, което се твърди да е дало подкупа, при липсата на такова, както в обвинителния акт, така и в първоинстанционната присъда). Аргументира се още позоваване на процесуално-следствено действие (обиск на подсъдимата), което не е извършено по правилата на НПК.

Нарушението на материалния закон се съзира в недоказаност на обвинението, респективно – несъставомерност на деянието, изведено от липсата на насрещна страна (лице, дало подкупа).

В жалбата се съдържа и собствен прочит на заключението на изготвената по делото техническа експертиза, целящ да опровергае извода на контролирания съд за безспорност на установеното престъпно поведение на подсъдимата.

Отправено е искане за оправдаване на подсъдимата на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК.

В съдебното заседание пред касационната инстанция представителят на ВП намира жалбата за неоснователна.

Подсъдимата Г. и нейният упълномощен защитник – адв. Т. К. не се явяват. От адв. К. е постъпила молба, в която се поддържа депозираната касационна жалба по изложените в нея съображения. Иска се отмяна на присъдата и оправдаване на подсъдимата.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери за установено следното:

С присъда № 5 от 10.02.2025г. на Окръжен съд - Добрич, постановена по н.о.х.д. № 444/2023г., подсъдимата Н. Г. е призната за виновна в извършването на престъпление по чл. 301, ал. 1 от НК, като на основание чл. 55, ал. 1, т. 2, т. „б“ от НК ѝ е било наложено наказание „пробация“ с пробационната мярка „задължителна регистрация по настоящ адрес“ за срок от шест месеца и пробационната мярка „задължителни периодични срещи с пробационен служител“ за срок от шест месеца. На основание чл. 55, ал. 3 от НК не ѝ е наложено по-лекото наказание „глоба“. Със същата присъда подсъдимата е лишена от право да заема длъжност на държавен служител, включително полицаи, за срок от две години.

С присъдата съдът се е произнесъл по веществените доказателства и разностите по делото.

По въззивна жалба от защитника на подсъдимата адвокат Т. К., с Решение № 76 от 03.07.2025г. на Апелативен съд - Варна, постановено по внохд № 141/2025г. по описа на същия съд, присъдата е била потвърдена.

Касационната жалба е подадена в срок, поради което и се явява допустима. Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Оплакването за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила следва да бъде разгледано на първо място, тъй като от правилното установяване на фактическата обстановка зависи и правилното приложение на материалния закон.

Касационният съд е компетентен да провери съответствието на осъществения доказателствена дейност с изискванията на процесуалните правила, имащи отношение към правилното формиране на вътрешното убеждение на въззивния съд. В този аспект настоящият съдебен състав констатира, че въззивната инстанция не е допуснала пороци в осъществения доказателствен анализ, които да поставят под съмнение изводите ѝ относно доказаността на приетите за установени факти. Контролираният съд е изложил доводите си относно доказателствените източници в контекста на направените от защитата възражения, посочвайки кои факти приема за установени по несъмнен начин и въз основа на кои доказателства. В този смисъл не се споделя оплакването, че липсва отговор на направените във въззивната жалба оплаквания. В мотивите към решението си апелативният съд е дал изчерпателен и обоснован отговор на всички възражения на защитата на подсъдимата и е аргументирал в пълна степен своите съображения за достигнатия фактически и правен извод по делото. Подходът на контролирания съд е правилен и съобразен с разпоредбата на чл. 339 от НПК, указваща какви са задълженията на въззивната инстанция.

Водещото оплакване на защитата от процесуалната дейност на въззивната инстанция касае протокола за обиск на подсъдимата Г., с който по делото е приобщена инкриминираната банкнота, предмет на обвинението за подкуп. Посоченият документ е напълно годно доказателствено средство, което изцяло съответства на законовите изисквания за съдържание и форма. Основното възражение в насока на неговата негодност е за липсата на обезпечено от страна на разследващите органи действително осъществено присъствие на поемните лица при извършването на процесуално-следственото действие. Твърди се, че последните не са възприели намирането и изземването на банкнотата от подсъдимата, тъй като са въведени в помещението след приключването му. Във въззивното решение това възражение е обсъдено и е даден мотивиран отговор защо е прието за неоснователно. Решаващият съд се е занимал с доказателствената стойност на протокола за обиск, като е подложил на анализ показанията на

свидетелката И., участвала като поемно лице при обиска. Мотивирано е прието, че от съдържанието на нейните показания, съпоставени с другите доказателства по делото, обективно се потвърждава както извършването на действието, така и резултатите от него по отношение намерените и иззети при провеждането му вещи. Протоколът съдържа данни и подписи на поемните лица, без отразени възражения относно съставянето му. При разпита ѝ пред съда свидетелката е потвърдила, че лично е подписала протокола, след като е била запозната със съдържанието му от разследващия орган.

В наличната доказателствена съвкупност, която се отличава като еднопосочна и безпротиворечива, показанията на свидетелката са правилно оценени от въззивната инстанция. Оценката на показанията на поемните лица не се различава като процесуална дейност от оценката на показанията на всеки друг свидетел в процеса, като на анализ подлежат както фактите, отразени в протокола за съответното процесуално-следствено действие, така и всички останали данни по делото. С тази задача въззивният съд се е справил процесуално издържано и няма основания възраженията на защитата да бъдат уважени. Правилно е отчетена времевата дистанция между извършването на процесуално-следственото действие в хода на досъдебното производство и депозирането на показанията в съдебното заседание пред решаващия съдебен състав, към което настоящият състав ще добави, че липсата на спомен и невъзможността на поемното лице да възпроизведе изцяло отразеното в протокола за обиск, не следва да води до автоматичен извод за изключване на тези показания от доказателствената съвкупност.

В допълнение, показанията на тази свидетелка са съществен, но не единствен източник на доказателства по обвинението и изводът на съда за авторството на деянието не почива единствено на тях. Всъщност, казаното може да се отнесе към всяко от изследваните доказателства и доказателствени средства (свидетелски показания, протокола за обиск, данните от СРС, заключение на техническа експертиза). Никое от тях не е самостоятелно положено в основата на изводите в проверявания съдебен акт, но всички те в съвкупност изграждат верига от косвени убедителни и устойчиви доказателства, които обсъдени в тяхната взаимовръзка позволяват да бъде направен несъмнения и единствено възможен извод за авторството на това престъпление.

Не може да бъде споделено и оплакването за промяна (изменение) на обвинението от страна на въззивния съд, състояща се във въвеждане на насрещната страна по подкупа едва с въззивния съдебен акт, и свързаното с него оплакване за несъставомерност на деянието поради липса на тази насрещна страна (даващия подкупа). Прегледът на атакуваното решение не демонстрира пороци относно приложението на материалния закон в насоката на наличието или не на всички елементи от състава на престъплението подкуп, така както е въведено в разпоредбата на чл. 301 от НК.

Отговорността за подкуп, дори в случаите когато все пак се касае за двустранна сделка, е абсолютно индивидуално определена и, що се отнася до нея, няма връзка между деянията на насрещните страни, което е застъпено от законодателя при съставянето на нормите на Особената част на Наказателния кодекс относно този вид престъпление. Даването и получаването на неследващата се облага са очертани в закона не като едно, а като две отделни и самостоятелни престъпления и на преценка в настоящия процес подлежи именно вмененото престъпно поведение на подсъдимата Г., а не на някое друго лице.

При правилно извършена процесуално-аналитична дейност въззивният съд е достигнал до съобразени с материалния закон изводи относно това има ли извършено престъпление, извършено ли е от подсъдимата и извършено ли е

виновно. Доколкото настоящият състав на касационния съд няма повод да се усъмни в установените по делото фактически положения, се съгласява с изводите на предходните инстанции, че действията на подсъдимата по изваждане на банкнотата от 10 лева от калъфа на документа за самоличност, преместването му в другата ѝ ръка под работния плот и прибирането му в джоба ѝ осъществяват от обективна и субективна страна състава на престъплението пасивен подкуп, за което ѝ е повдигнато обвинение. С други думи, при установените по делото факти, на базата на надеждна доказателствена основа, материалния закон е приложен правилно относно инкриминираното престъпление по чл. 301, ал. 1 от НК. Правилна е преценката на въззивния състав, че подсъдимата е получила в своя фактическа власт банкнотата от 10 лева, разположена сред документите в прозрачен найлонов плик, и след като възприела същата, я взела и поставила в левия джоб на своя панталон. Действията са извършени не само на мястото, където подсъдимата изпълнява своите служебни задължения, но и във време на непосредствено осъществяване на действие по служба (обработване на документи за регистрация). Обстановката и начинът на извършването им не оставят място за съмнение, че подсъдимата не само от обективна страна е реализирала поведение, което се подвежда под нормата на чл. 301 от НК, но е и действала със съзнанието за това.

Всичко гореизложено позволява да се обобщи, че при обсъждането и оценката на доказателствения материал не са допуснати нарушения на правилата, визирани в чл. 13, чл. 14, чл. 107 и от НПК. Всички доказателства внимателно са анализирани, съпоставени са помежду им, без да бъдат игнорирани едни от тях за сметки на други. Провереният съд е спазил задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, като е предприел и всички мерки за разкриване на обективната истина. На тази основа правилно е приложен и материалният закон. По този начин крайният резултат на доказателствения процес е обективиран по един ясен, убедителен и несъмнен начин, така че волята на въззивния съд и неговото вътрешно убеждение е възможно да бъдат проследени както от страните в процеса, така и от касационния съд.

На следващо място, направеното в касационната жалба искане за оправдаване на подсъдимата, не може да бъде удовлетворено. Същото е аргументирано чрез собствен анализ на доказателствената съвкупност, водещ според защитата до извод за неправилно изведени фактически положения относно деянието от страна на решаващите инстанции и следователно – до неправилно приложение на материалния закон с осъждане на подсъдимата. В същността му се касае за оплакване за необоснованост, която не е касационно основание. Касационната инстанция може да оправдае подсъдим на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК само ако фактите по делото са били установени вярно, т.е. при безпорочна доказателствената дейност на решаващите съдилища, резултираща във вярно изведена фактология за деянието, но правният анализ в контекста на относимата материалноправна норма установява липса на съставомерност. В конкретния случай упражняването на правомощието на ВКС по чл. 354, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК е невъзможно, доколкото възприетите фактически положения указват наличие на престъпно поведение.

След като правно релевантните факти от предмета на доказване са изведени съобразно процесуалните правила и въз основа на очертаната фактическа рамка е приложен законът, който е следвало да бъде приложен, то не са налице и основанията по чл. 354, ал. 3, т. 2 вр. ал. 1, т. 5 вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК за отмяна на атакуваното въззивно решение и връщане на делото за ново разглеждане.

Върховният касационен съд, водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 76 от 03.07.2025г. на Апелативен съд – Варна, постановено по в.н.о.х.д. № 141/2025г. по описа на същия съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: